

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคต (Futures Research) ที่มุ่งศึกษาถึง ปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล องค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูล

ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. แนวโน้มการบริหาร และองค์การในยุคใหม่

1.1 แนวโน้มการบริหาร

1.1.1 โครงสร้างระบบราชการ

1.1.1.1 เหตุผลในการปฏิรูประบบราชการ

1.1.1.2 วัตถุประสงค์

1.1.1.3 การปรับปรุงกลไกและระบบ

-การปรับปรุงบทบาทภาครัฐ

-การปรับปรุงระบบบริหาร

-การปรับปรุงโครงสร้าง

-การปรับปรุงกลไก กฎเกณฑ์

-การปรับปรุงระบบราชการ

-การปรับปรุงวัฒนธรรม ค่านิยม

-การปรับปรุงเทคโนโลยี

1.1.2 การปฏิรูประบบสุขภาพ

1.1.2.1 ปัจจัยกำหนดระบบสุขภาพ

1.1.2.2 ระบบสุขภาพที่พึงประสงค์

1.1.2.3 แนวทางการปฏิรูประบบสุขภาพ

1.1.2.4 ภัยคุกคามของระบบสุขภาพ

1.1.3 การปฏิรูปการเมือง

1.2 องค์การในยุคใหม่

2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การ

2.1 ความหมายขององค์การ

2.2 การจัดองค์การ

2.2.1 ปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การ

2.2.2 องค์ประกอบโครงสร้างองค์การ

2.3 ประเภทขององค์การ

2.4 องค์การพยาบาล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์การสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ว่าปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การมีปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ

- 1) สภาพแวดล้อม
- 2) เทคโนโลยี
- 3) ขนาด
- 4) กลยุทธ์

ในส่วนขององค์ประกอบโครงสร้างขององค์การจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 6 มิติ คือ

- 1) การแบ่งงาน
- 2) การจัดแผนก
- 3) โครงสร้างอำนาจ
- 4) ช่วงของการบังคับบัญชา
- 5) การประสานงาน
- 6) ความเป็นทางการ

ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 ในเรื่องปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล และองค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและการจัดทำแผนผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูประบบสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงพยาบาล และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล จำนวน 10 ท่าน คือ นพ.ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข นพ.ชำนาญ ภู่อี่ยม ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขต 9 นพ.วีระ อังคะภาสกร สาธารณสุขนิเทศก์ เขต 4 นพ.พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต นพ.วีระพันธ์ สุพรรณไชยมาตย์ ผู้อำนวยการกองโรงพยาบาลภูมิภาค นางอาริยา

สัพพะเลข ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศา บุญทอง นายกสภาการพยาบาล นางสมหมาย นีรัญญูช ผู้อำนวยการกองการพยาบาล ดร.อรสา ไขวีนทะ หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายและแผนสาธารณสุข และนพ.วิฑิต อรรถเวชกุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือของการวิจัยตามเทคนิค EDFR ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการศึกษาแบบ EDFR และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาในชั้นที่ 1 โดยมีข้อคำถามในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1.2 องค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

มากำหนดเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open Ended Form) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นผู้วิจัยนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยสัมภาษณ์ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในระดับจัดทำนโยบายและแผนงานที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยแพทย์และพยาบาล รวมทั้งหมดจำนวน 10 ท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยจำแนกผู้ให้สัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้ได้ปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล และองค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ครอบคลุม ในปี พ.ศ. 2553 ดังนี้

กลุ่มที่ 1 บุคลากรของกระทรวงสาธารณสุขระดับนโยบายและแผน ซึ่งประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข สาธารณสุขนิเทศก์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต ผู้อำนวยการกองโรงพยาบาลภูมิภาค ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว และหัวหน้ากลุ่มงานนโยบายและแผนสาธารณสุข ซึ่งเป็นกลุ่มบุคลากรที่มีแนวคิดในการพัฒนางานในกระทรวงสาธารณสุข ผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มนี้มีจำนวนรวม 7 ท่าน

กลุ่มที่ 2 นายกสมาคมพยาบาล ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล ผู้อำนวยการกองการพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานและผลงานวิชาการเป็นที่เด่นชัด ผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มนี้มีจำนวนรวม 3 ท่าน

การสัมภาษณ์

ชนิดและการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบสำหรับสร้างแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ดังภาคผนวก ข

วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ผู้เชี่ยวชาญใน 2 กลุ่มซึ่งมีจำนวน 10 ท่าน และผู้วิจัยติดต่อการสัมภาษณ์ล่วงหน้าทางโทรศัพท์ ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะจดบันทึก และบันทึกเทป เมื่อสัมภาษณ์ครบทุก 10 นาที ผู้วิจัยเรียบเรียงข้อมูลย้อนกลับเป็นการทบทวนแก่ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบว่าผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญมีความเข้าใจตรงกัน วิธีการนี้ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์

สร้างแบบสอบถามรอบแรกที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert Type ซึ่งประกอบด้วย

แนวโน้มที่เห็นว่าเป็นไปได้น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1
แนวโน้มที่เห็นว่าได้คะแนนน้อย	ให้คะแนน 2
แนวโน้มที่เห็นว่าได้คะแนนปานกลาง	ให้คะแนน 3
แนวโน้มที่เห็นว่าได้คะแนนเป็นไปได้อย่างมาก	ให้คะแนน 4
แนวโน้มที่เห็นว่าได้คะแนนเป็นไปได้อย่างมากที่สุด	ให้คะแนน 5

ข้อคำถามในแบบสอบถามรอบนี้สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ประกอบกับทฤษฎี จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีความซ้ำซ้อน เยิ่นเย้อ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามรอบที่ 2 จำนวน 111 ข้อ แบ่งออกเป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 72 ข้อ และองค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 39 ข้อ (ภาคผนวก ข.)

1.1 ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายและการวางแผน ซึ่งปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการวางแผนงานและกำหนดนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข หรือมีผลงานวิจัยด้านการสาธารณสุขย้อนหลัง 5 ปี มีคุณสมบัติดังนี้

1.1.1 มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.1.2 มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่นโยบายและการวางแผนไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.1.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข ที่จัดทำแผนการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.2.2 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข คือแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคุณสมบัติดังนี้

1.3.1 มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.3.2 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

1.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วย นายกสมาคมพยาบาล ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล ผู้อำนวยการกองการพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข หัวหน้าพยาบาล ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ และหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1.4.1 มีวุฒิทางการศึกษาพยาบาลตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

1.4.2 มีประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการพยาบาลไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.4.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

2. ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้างต้น โดยการสำรวจความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 ท่าน ตามที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นผู้เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดอย่างน้อยคนละ 3 ท่าน ในการเลือกผู้เชียวชาญดังกล่าว ผู้วิจัยนำรายชื่อที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอชื่อมาจัดลำดับความถี่ที่ได้รับการเสนอชื่อจากมากไปน้อย ได้รายชื่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 24 ท่าน นำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

2. สร้างแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3

ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดในรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละข้อคำถามแล้วสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับใหม่ที่ใช้ข้อความเดิม แต่เพิ่มตำแหน่งของมัธยฐาน ช่วงของพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในแบบสอบถามรอบที่ผ่านมา ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนคำถามและคำตอบในแบบสอบถามรอบที่ 1 ของตนเอง แล้วตอบกลับมาอีกครั้ง

ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะทราบว่าตนมีทัศนคติแตกต่างไปจากทัศนคติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเพียงใด และจะได้พิจารณาว่าเห็นด้วยกับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็ให้แสดงเหตุผลประกอบการยืนยันคำตอบเดิมที่อยู่นอกพิสัยควอไทล์นั้น ถ้าค่าพิสัยควอไทล์นั้นมีค่าไม่มากกว่า 1.50 แสดงว่าทัศนคติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นตัวอย่างประชากร มีความเห็นสอดคล้อง และเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกันของทัศนคติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงนำคำถามแต่ละข้อมาคำนวณหาค่าฐานนิยม (Mode) แล้วนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความ ถ้าค่าผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีทัศนคติสอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อความนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อคำถามที่สอดคล้องกันมาสรุปเป็นอนาคตภาพขององค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553

3. ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการสุ่มแบบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและการจัดทำแผนงานที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูประบบสุขภาพที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าพยาบาล ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ หัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และนักวิชาการพยาบาลที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข ขั้นตอนการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจึงดำเนินการตามลำดับขั้นคือ

1. กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่าน จากความเชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม ดังนี้

ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ช่วยพิจารณาความเหมาะสม และตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการแสดงทรรศนะ จากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย และความสำคัญในการตอบ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 20 ท่าน จำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายและการวางแผน จำนวน 4 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ จำนวน 5 ท่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงพยาบาล จำนวน 4 ท่าน
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล จำนวน 7 ท่าน

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 10 ท่าน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล และองค์ประกอบของโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยผู้วิจัยติดต่อและขอเข้าพบผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคล เพื่อขอความร่วมมือ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด นัดกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2544 ถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 รวม 23 วัน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 1 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ทำการสัมภาษณ์ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใหม่ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ อีก 10 ท่าน รวมผู้เชี่ยวชาญในรอบนี้จำนวน 20 ท่าน สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานอยู่ในกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยติดต่อและขอเข้าพบผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคลเพื่อนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด นัดกำหนดวันและเวลาในการขอรับแบบสอบถามคืน สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามให้ทางไปรษณีย์ภายหลังที่ได้ติดต่อขอความร่วมมือเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์หลังจากที่ได้รับแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน 2544 ถึงวันที่ 27 กรกฎาคม 2544 รวม 37 วัน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งถึงผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2544 รวม 30 วัน แบบสอบถามในรอบนี้ถือเป็นรอบสุดท้ายในการวิจัยครั้งนี้ แปลผลจากคำตอบที่ได้ในรอบนี้สรุปเป็น อนาคตภาพขององค์การพยาบาล

โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล และองค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล

สรุประยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2544 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2544 รวม 213 วัน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด 1 รอบ และใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล 2 รอบและวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรอบดังนี้

4.4.1 รอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การพยาบาล องค์ประกอบโครงสร้างองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.4.2 รอบที่ 2 จากคำตอบรอบที่ 1 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบ Likert Type ให้คะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้มาก
- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด

จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดย หา ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อความ แล้วแสดงตำแหน่งของมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในแบบสอบถามรอบที่ 1 ของแต่ละข้อความ

4.4.3 รอบที่ 3 ส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบอีกครั้ง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบในกรณีที่คำตอบอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ คำตอบที่ได้ในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยถือเกณฑ์การแปลผลดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

ต่ำกว่า 1.5 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารายการของ

ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ต่อองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 น้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารายการของข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ต่อองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 น้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารายการของข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ต่อองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 ปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารายการของข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ต่อองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 มาก

4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารายการของข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ต่อองค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 มากที่สุด

2. พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ของข้อความใดมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน และถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2530; ขนิษฐา วิทยานุมาส, 2530)

3. ความแตกต่างระหว่างมัธยฐาน (Median) กับ ฐานนิยม (Mode)

ผู้วิจัยคำนวณหาค่ามัธยฐานและฐานนิยมของแต่ละข้อความ แล้วนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความเพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกันของความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ข้อความที่มีผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน การหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความคือ หาความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 ของแต่ละข้อความแล้วคำนวณจากสูตรว่าระดับคะแนนใดเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกัน จะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้อยู่ติดกัน จะถือ

ว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนี้ (Glass and Stanley, 1970 อ้างถึงใน วัฒนา วินิตวัฒนคุณ, 2528)

4. การสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเอาข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นที่ผ่านกระบวนการ คีฬาแบบ EDFR มาพิจารณาตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยพิจารณาข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยม ไม่เกิน 1 และพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และน่าจะเป็น มาสรุปเป็นอนาคตภาพ ขององค์การพยาบาล โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2553 พร้อมทั้งอภิปรายผล และเสนอแนะ